

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
JULIANE KOKOTT
9 päivänä lokakuuta 2014¹

Asia C-531/13

Marktgemeinde Straßwalchen ym.

(Ennakkoratkaisupyyntö – Verwaltungsgerichtshof (Itävalta))

Ympäristö — Direktiivi 85/337/ETY — Tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arviointi — Hankkeet, jotka on arvioitava — Käsite ”maakaasun kaupallinen tuotanto” — Koeporaus — Hankkeiden yhteisvaikutus

I Johdanto

1. YVA-direktiivi² ei suinkaan työllistä unionin tuomioistuinta nyt ensimmäistä kertaa – kaikkea muuta.³ Se herättää jälleen kerran uusia kysymyksiä.
2. Tässä ennakkoratkaisumenettelyssä on selvitettävä, onko maakaasun kokeiluluonteinen tuotanto koeporausien yhteydessä ”maakaasun kaupallista tuotantoa”, josta on raja-arvon ylittyessä tehtävä ympäristövaikutusten arviointi. Lisäksi on tarkasteltava, miten kyseistä raja-arvoa on sovellettava, toisin sanoen erityisesti sitä, onko tässä yhteydessä otettava huomioon muita porauksia ja hankkeita, ja jos on, mitä niistä.
3. Lisäksi on tutkittava, miten on määritettävä, edellyttääkö tällainen syväkairauksena tehtävä koeporaus ympäristövaikutusten arviointia siksi, että sillä todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia.

1 — Alkuperäinen kieli: saksa.

2 — Tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 27.6.1985 annettu neuvoston direktiivi 85/337/ETY (EYVL L 175, s. 40), sellaisena kuin se on muutettuna hiilidioksidin geologisesta varastoinnista ja neuvoston direktiivin 85/337/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2000/60/EY, 2001/80/EY, 2004/35/EY, 2006/12/EY ja 2008/1/EY ja asetuksen (EY) N:o 1013/2006 muuttamisesta 23.4.2009 annettulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/31/EY (EUVL L 140, s. 114). YVA-direktiivi on konsolidoitu direktiivillä 2011/92/EU (EUVL 2012, L 26, s. 1), ja äskettäin sitä muutettiin joidenkin kohtien osalta 16.4.2014 annettulla direktiivillä 2014/52/EU (EUVL 2014, L 124, s. 1).

3 — YVA-direktiivi mainitaan jo noin 100 tuomiossa ja määräyksessä.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Unionin oikeus

4. YVA-direktiivin tavoite määritellään sen 2 artiklan 1 kohdassa seuraavasti:

”Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ennen luvan myöntämistä hankkeet, joilla etenkin laatunsa, kokonsa tai sijaintinsa vuoksi todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia, alistetaan lupamenettelyyn ja että niiden vaikutukset arvioidaan.”

5. Siitä, mistä hankkeista on tehtävä ympäristövaikutusten arviointi, säädetään tarkemmin YVA-direktiivin 4 artiklan 1–3 kohdassa ja liitteissä I–III seuraavaa:

”1. – – liitteessä I luetellut hankkeet arvioidaan 5–10 artiklan mukaisesti.

2. Jollei direktiivin 2 artiklan 3 kohdassa säädetystä muuta johdu, jäsenvaltioiden on määriteltävä liitteessä II mainittujen hankkeiden osalta:

a) tapauskohtaisesti selvittämällä,

tai

b) jäsenvaltioiden asettamien raja-arvojen tai valintaperusteiden avulla

arvioidaanko tämä hanke 5–10 artiklan mukaisesti.

Jäsenvaltiot voivat päättää molempien a ja b alakohdassa tarkoitettujen menettelyjen soveltamisesta.

3. Tutkittaessa hankkeita tapauskohtaisesti tai vahvistettaessa raja-arvoja tai valintaperusteita 2 kohdan soveltamiseksi, liitteessä III vahvistetut kyseistä hanketta koskevat olennaiset arviointiperusteet on otettava huomioon.”

6. YVA-direktiivin liitteessä I oleva 14 kohta koskee maakaasun tuotantoa:

”Raakaöljyn ja maakaasun kaupallinen tuotanto, kun raakaöljyn tuotanto ylittää 500 tonnia päivässä ja kaasuntuotanto 500 000 m³ päivässä.”

7. Myös liitteessä II olevan 2 kohdan d ja e alakohdassa mainitaan mahdollisina hanketyypeinä, joilla voi olla yhteys maakaasun etsintään, seuraavat hankkeet:

”d) Syväkairaukset, erityisesti:

— geotermiset kairaukset

— ydinjätteen varastointia varten tehtävät kairaukset

— vesivarojen hyödyntämiseen tähtäävät kairaukset, lukuun ottamatta maaperän stabiilisuustutkimuksia varten tehtäviä kairauksia

e) Maanpäälliset kivihiihen, raaka-öljyn, maakaasun ja malmien sekä öljyliuskeen käsittelyyn tarkoitetut teollisuuslaitokset.”

8. Lisäksi on viitattava YVA-direktiivin liitteessä II olevan 13 kohdan b alakohtaan, jossa säädetään kehittämisestä ja testaamisesta seuraavaa:

”Liitteessä I mainitut hankkeet, jos niiden tarkoituksena on yksinomaan tai pääasiassa uusien menetelmien tai tuotteiden kehittäminen ja testaaminen, ja jotka eivät kestä kahta vuotta kauemmin.”

9. YVA-direktiivin liitteeseen III sisältyvät seuraavat liitteessä II tarkoitettuja hankkeita koskevat arviointiperusteet, joihin viitataan 4 artiklan 3 kohdassa:

”1. Hankkeiden ominaisuudet Hankkeiden ominaisuuksia on arvioitava ottaen huomioon erityisesti

- hankkeen koko
- yhteisvaikutus muiden hankkeiden kanssa

--

- pilaantuminen ja haitat

2. Hankkeiden sijainti Hankkeiden vaikutusalueella olevan ympäristön herkkyyttä on tarkistettava ottaen huomioon erityisesti

- nykyinen maankäyttö

--”

B Itävallan oikeus

10. Itävalta on ympäristövaikutusten arvioinnista annetun vuoden 2000 lain (Umweltverträglichkeitsprüfungsgesetz 2000) liitteessä I olevan taulukon ensimmäisen sarakkeen 29 kohdan a alakohdassa säätänyt, että YVA-direktiivin liitteessä I olevassa 14 kohdassa vahvistetut raja-arvot ovat ”porauskaivokohtaisia”:

”Raakaöljyn tai maakaasun tuotanto, kun raakaöljyn porauskaivokohtainen tuotanto ylittää 500 tonnia päivässä ja maakaasun porauskaivokohtainen tuotanto 500 000 m³ päivässä”.

11. Mineraaliraaka-aineista annetun vuoden 1999 lain (Mineralrohstoffgesetz 1999) 1 §:n 1 ja 2 kohdassa erotetaan raaka-aineiden etsintä ja tuotanto seuraavasti:

”1 § Tässä liittovaltion laissa tarkoitetaan

1. ’etsinnällä’ kaikenlaista välillistä ja välitöntä mineraaliraaka-aineiden etsimistä, mukaan lukien siihen liittyvät valmistelevat toiminnot, sekä mineraaliraaka-aineiden luonnollisten esiintymien ja mineraaliraaka-aineita sisältävien hylättyjen jätemaakasojen avaamista ja tutkimista kaivun kannattavuuden selvittämiseksi;

2. ’tuotannolla’ mineraaliraaka-aineiden irrottamista tai vapauttamista (kaivu) sekä siihen liittyviä valmisteleviä, tukevia ja seuraavia toimintoja;

--”

III Menettely kansallisessa tuomioistuimessa ja ennakkoratkaisupyyntö

12. Kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa menettelyssä itävaltalainen Marktgemeinde Straßwalchen ja 59 sen asukasta, Kornhuber mukaan luettuna, (jäljempänä Marktgemeinde tai Marktgemeinde Straßwalchen ym.) riitauttavat sen, että Itävallan talous-, perhe- ja nuorisoasiainministeri on myöntänyt 29.8.2011 Rohöl-Aufsuchungs AG -nimiselle yhtiölle (jäljempänä RAG) luvan koeporaukseen kunnan alueella.

13. Myönnetty lupa käsittää porauspaikan perustamisen sekä porauslaitteiston kuljetuksen, asentamisen ja purkamisen, poraustoiminnan, koelaitteiston asentamisen ja purkamisen, testauksen, porauslaitteiston tarvitseman maa-alueen palauttamisen entiselleen ja maisemointitoimet siinä tapauksessa, ettei maakaasua löydy, sekä porauslaitteiston tarvitseman maa-alueen palauttamisen entiselleen tulevan porauskaivon paikan mittasuhteiden mukaisesti ja maisemointitoimet sen reuna-alueilla siinä tapauksessa, että maakaasua löytyy. Arvioitu poraussyvyys on noin 4 150 metriä.

14. Siinä tapauksessa, että koeporauksessa löydetään maakaasua, lupa käsittää myös porauksen kannattavuuden osoittamiseen tähtäävän maakaasun koetuotannon, joka voi olla enintään 1 000 000 m³. Päivittäinen tuotantomäärä on tällöin 150 000–250 000 m³. Tämän jälkeen tuotettu kaasu soihdutetaan porausalueen reunamilla. Sitä ei ole tarkoitus johtaa suurpaineputkistoon. Jos koeporauksessa löydetään maakaasua, aloitetaan lisäksi (määrällisesti paljon vähäisempi) raakaöljyn ja siihen liittyvän maakaasun koetuotanto (enintään 150 m³ ja 18 900 m³ päivässä).

15. Ympäristövaikutusten arviointia ei tehty, koska kyse ei ole maakaasun tai raakaöljyn tuotannosta eikä hankkeella ole yhteyttä muihin hankkeisiin.

16. RAG:n mukaan poraus on sittemmin lopetettu, eikä raakaöljyä tai maakaasua löydetty.

17. Pääasiassa Marktgemeinde kuitenkin katsoo, että hankkeen ympäristövaikutuksia olisi pitänyt arvioida. Se muun muassa väittää, että pelkästään sen alueella on tehty yli 30 porausta ja lupia on myönnetty uusille porauksille. Marktgemeinden alueelle ja sen ympäristöön on lisäksi rakennettu huomattava määrä maakaasuvarastoja ja -putkistoja.

18. Verwaltungsgerichtshof on näin ollen esittänyt unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko ajallisesti ja määrällisesti rajatussa maakaasun koetuotannossa, joka toteutetaan maakaasun pitkäaikaisen tuotannon kannattavuuden tutkimiseksi tehtävän koeporauksen yhteydessä, kyseessä YVA-direktiivin liitteessä I olevassa 14 kohdassa tarkoitettu ’maakaasun kaupallinen tuotanto’?

Jos ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan myöntävästi, esitetään lisäksi seuraavat kysymykset:

2) Onko YVA-direktiivin liitteessä I oleva 14 kohta esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa YVA-direktiivin liitteessä I olevassa 14 kohdassa mainittuja raja-arvoja ei sovelleta maakaasun tuotannon yhteydessä varsinaiseen tuotantoon vaan ’porauskaivokohtaiseen tuotantoon’?

3) Onko YVA-direktiiviä tulkittava siten, että selvittäessään, onko ympäristövaikutusten arviointi tehtävä, viranomaisen on pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa haetaan lupaa maakaasun koetuotannolle koeporauksen yhteydessä, tutkittava ainoastaan kaikkien samankaltaisten hankkeiden eli käytännössä kaikkien kunnan alueella aloitettujen porausten kasautuvat vaikutukset?”

19. Marktgemeinde Straßwalchen ym., Itävallan tasavalta, RAG, Saksan liittotasavalta, Puolan tasavalta ja Euroopan komissio ovat esittäneet kirjallisia huomautuksia ja lisäksi suullisia huomautuksia 3.9.2014 pidetyssä istunnossa.

IV Oikeudellinen arviointi

20. Ennakkoratkaisupyynnössä tiedustellaan, onko koeporauksen yhteydessä toteutettavan maakaasun koetuotannon ympäristövaikutuksia arvioitava. Tätä varten on ensinnäkin selvitettävä, onko kyse liitteessä I olevassa 14 kohdassa tarkoitettusta maakaasun kaupallisesta tuotannosta, ja sen jälkeen, voidaanko tuotantomäärää direktiivissä säädetyn raja-arvon yhteydessä arvioida porauskaivokohtaisesti, sekä lopuksi, mitä muita hankkeita on otettava huomioon arvioitaessa ympäristövaikutusten arvioinnin tarpeellisuutta.

A Ensimmäinen kysymys

21. Ensimmäisellä kysymyksellään Verwaltungsgerichtshof tiedusteleo, käsittääkö YVA-direktiivin liitteessä I olevaan 14 kohtaan sisältyvä maakaasun kaupallisen tuotannon käsite ajallisesti ja määrällisesti rajatun maakaasun koetuotannon, joka toteutetaan maakaasun pitkäaikaisen tuotannon kannattavuuden tutkimiseksi tehtävän koeporauksen yhteydessä.

22. Ensinnäkin on muistutettava, että unionin oikeuden sellaisen säännöksen sanamuotoa, joka ei sisällä nimenomaista viittausta jäsenvaltioiden oikeuteen säännöksen sisällön ja ulottuvuuden määrittämiseksi, on tulkittava koko Euroopan unionissa itsenäisesti ja yhdenmukaisesti ja että tässä tulkinnassa on otettava huomioon säännöksen asiayhteys ja tavoiteltu päämäärä.⁴ Näin ollen on merkityksetöntä, miten tuotannon käsite määritellään Itävallan oikeudessa.

23. Itävalta ja RAG korostavat, ettei koeporauksella pyritä suoranaisesti tuottamaan maakaasua taloudellista hyödyntämistä varten. Porauksella pyritään pikemminkin ainoastaan selvittämään, voitaisiinko maakaasua tuottaa taloudellisen yritystoiminnan yhteydessä ja mahdollisesti missä laajuudessa.

24. Kuten Saksa sitä vastoin esittää, tavanomaisessa saksan kielen käytössä tuotannon (Gewinnung) käsite kuvaa kuitenkin aivan yleisesti maaperän mineraalivarojen ja raaka-aineiden irrottamista maaperästä. Tuotannon käsite ei edellytä, että näin saatuja materiaaleja voidaan hyödyntää tai on tarkoitus hyödyntää taloudellisesti.

25. Saksa ja komissio myös huomauttavat perustellusti, että YVA-direktiivin englannin- ja ranskankielisessä versiossa käytetään käsitettä ”extraction”,⁵ joka ilmentää maaperästä irrotettujen materiaalien taloudellista hyödyntämistä vieläkin vähemmän kuin tuotannon käsite. Koetuotanto ei ole ristiriidassa direktiivin minkään kieliversion kanssa.

26. Se, että käsitteellä tarkoitetaan ainoastaan kaupallista tuotantoa, ei väistämättä sulje koeporauksen yhteydessä toteutettavaa koetuotantoa tämän hanketyypin soveltamisalan ulkopuolelle. Koska koetuotannon tarkoituksena on selvittää maakaasun tai raakaöljyn kaupallisen tuotannon mahdollisuutta, koetuotanto palvelee myös kaupallisia tarkoituksia. Tilanne olisi toinen koetuotannossa, joka toteutettaisiin ainoastaan tutkimustarkoituksiin eikä taloudellisen toiminnan valmistelemiseksi.

4 — Tuomio Linster (C-287/98, EU:C:2000:468, 43 kohta); tuomio Umweltschutz von Kärnten (C-205/08, EU:C:2009:767, 48 kohta) ja tuomio Edwards (C-260/11, EU:C:2013:221, 29 kohta).

5 — Samaan sanan kantamuotoon perustuvat espanjankielinen (”extracción”), italianskielinen (”estrazione”), maltankielinen (”l-estrazzjoni”), portugalinkielinen (”extracção”) ja romanianskielinen (”extracția”) versio. Vastaavasti on ilmeisesti myös bulgarianskielinen (”добиваното”) ja unkarinkielisissä (”kitermelése”) versioissa.

27. Itävalta ja RAG kuitenkin väittävät, että tuotannon käsite ymmärretään suppeammin kaivostoiminnassa ja -lainsäädännössä. Se koskee pelkästään raaka-aineiden tuotantoa, kun taas tutkimusten yhteydessä tapahtuva raaka-aineiden otto kuuluu etsinnän käsitteen piiriin. Itävallan ja RAG:n mukaan unionin lainsäätaja on tukeutunut tähän kaivoslainsäädännön mukaiseen merkitykseen laatiessaan YVA-direktiivin liitteessä I olevan 14 kohdan.

28. Tämän tulkinnan vahvistaa merellä tapahtuvan öljyn- ja kaasunpuraustoiminnan turvallisuudesta annettu direktiivi.⁶ Sen 2 artiklan 15 ja 16 kohdassa nimittäin erotetaan etsintä ja tuotanto. Käänteispäätelmänä etsintä ei näin ollen olisi tuotantoa. Tämän erottelun merkityksellisyyttä myös YVA-direktiivin kannalta tukee lisäksi se, että ensiksi mainitun direktiivin johdanto-osan 16 perustelukappaleen mukaan etenkin tietyt etsintätoimet eivät kuulu yleisön osallistumista koskevien nykyisten unionin oikeussääntöjen – YVA-direktiivi mukaan luettuna – piiriin.

29. Myös kaivosteollisuuden jätteistä annetusta direktiivistä⁷ voidaan johtaa etsinnän ja tuotannon erottaminen. Sen 3 artiklan 21 kohdan määritelmän mukaan ”etsinnällä” nimittäin tarkoitetaan taloudellista arvoa omaavien mineraaliesiintymien etsintää, johon luetaan mukaan näytteenotto, kokoomanäytteiden otto, kairaus ja tutkimusojien kaivaminen mutta ei töitä, jotka ovat tarpeen kyseisten esiintymien kehittämiseksi, eikä toimia, jotka liittyvät välittömästi olemassa olevaan kaivannaistoimintaan.

30. Molemmille direktiiveille on yhteistä se, että niissä määritellään erikseen etsintä sen sisällyttämiseksi direktiivien sääntelyalaan. Täten myös YVA-direktiivin yhteydessä etsinnän sisällyttäminen tuotannon käsitteeseen ilman nimenomaista asiaa koskevaa säännöstä vaikuttaa pikemminkin kyseenalaiselta.

31. Muissa säädöksissä tehty käsiterajaus ei kuitenkaan sido YVA-direktiivissä säädettyjen hanketyyppien tulkintaa. Unionin tuomioistuin onkin tulkinnut jätteidenkäsittelyn käsitettä YVA-direktiivissä siten, että se käsittää jätteiden hyödyntämisen, vaikka jätedirektiivissä nämä kaksi käsitettä erotetaan toisistaan tiukasti.⁸ Jos muissa säädöksissä tehdyllä rajauksella ei ole mitään tekemistä ympäristövaikutusten kanssa eikä YVA-direktiivissä viitata nimenomaisesti toiseen sääntelyyn, YVA-direktiiviin sisältyvää käsitettä on nimittäin tulkittava muusta sääntelystä riippumatta ja ennen kaikkea hankkeen ympäristövaikutuksia silmällä pitäen.⁹ Jätteidenkäsittelyn käsitteen rajaaminen YVA-direktiivissä jätedirektiivin mukaiseen merkitykseen olisi lisäksi johtanut siihen, että jätteiden hyödyntäminen olisi jäänyt kokonaisuudessaan ympäristövaikutusten arvioinnin soveltamisalan ulkopuolelle.

32. Käsiteltävässä asiassa tilanne ei kuitenkaan ole niin selvä kuin jätteidenkäsittelyn ja jätteiden hyödyntämisen erottelun kohdalla. Maakaasun pitkäkestoisien tuotannon ja koeporauksen yhteydessä toteutettavan koetuotannon ympäristövaikutukset eroavat ensi näkemältä ennen kaikkea kestoltaan sekä tuotetun kaasun hyödyntämisessä käytettävän infrastruktuurin osalta.

6 – Merellä tapahtuvan öljyn- ja kaasunpuraustoiminnan turvallisuudesta ja direktiivin 2004/35/EY muuttamisesta 12.6.2013 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/30/EU (EUVL L 178, s. 66).

7 – Kaivannaisteollisuuden jätehuollosta ja direktiivin 2004/35/EY muuttamisesta 15.3.2006 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/21/EY (EUVL L 102, s. 15).

8 – Tuomio komissio v. Italia (Massafra, C-486/04, EU:C:2006:732, 44 kohta).

9 – Tuomio komissio v. Italia (Massafra, EU:C:2006:732, 42 ja 43 kohta).

33. Ei voida sulkea pois sitä, että ennen kaikkea poraus, jossa ei ole olennaista eroa etsinnässä ja tuotannossa, vaikuttaa merkittävästi ympäristövaikutusten laajuuteen. Juuri tämän seikan osalta ei kuitenkaan ole merkittävää eroa porauksissa, jotka tehdään YVA-direktiivin liitteessä I olevassa 14 kohdassa tarkoitettua maakaasun tuotantoa varten, ja muissa syväkairauksissa, joiden ympäristövaikutuksia on 4 artiklan 2 ja 3 kohdan sekä liitteessä II olevan 2 kohdan d alakohdan mukaan arvioitava vain, jos niillä voi olla merkittäviä ympäristövaikutuksia.¹⁰ Poraamisesta sinänsä ei siten voida väistämättä päätellä, että kyse on maakaasun tuotannosta.

34. Koska etsintäporaus kuuluu mitä todennäköisimmin yleensä syväkairauksena YVA-direktiivin piiriin, maakaasun tuotannon käsitettä ei ole tarpeen laajentaa siitä, millaisena sitä käytetään kaivoslainsäädännössä, jotta ympäristövaikutusten arviointi voitaisiin varmistaa. Saksa pitää tämän hanketyypin tulkintaa epäselvänä, koska syväkairauksen käsitettä ei ole määritelty. Jäsenvaltiot eivät kuitenkaan voi yksipuolisesti konkretisoida myöskään tätä unionin oikeuden käsitettä, vaan sitä on tulkittava itsenäisesti ja erityisesti YVA-direktiivin tavoitteet huomioon ottaen.

35. Toinen systematiikkaan liittyvä perustelu sille, ettei etsintä kuulu tuotannon käsitteeseen, on *päiväkohtaisten* raja-arvojen käyttäminen YVA-direktiivin liitteessä I olevaan 14 kohtaan sisältyvässä tämän hanketyypin määritelmässä. Päivakohtaisesta raja-arvosta voidaan olettaa, ettei unionin lainsäätäjä ajatellut tilapäistä koetuotantoa vaan pitempään jatkuvaa tuotantohanketta. Myös koetuotanto voi tosin kestää useita päiviä, mistä on osoituksena käsiteltävässä asiassa riidanalainen lupa, jossa määritetään kokonaistuotannon enimmäismäärä ja pienempi päiväkohtainen tuotannon enimmäismäärä. Koeporauksen yhteydessä toteutettava maakaasun koetuotanto ei ole kuitenkaan laadullisesti samanlaista kuin pitkäaikainen tuotanto.

36. Edellä esitetty huomioon ottaen tätä päätelmää ei voi muuttaa myöskään vakiintunut oikeuskäytäntö, jonka mukaan ympäristövaikutusten arviointia koskevan veloitteen alalla YVA-direktiivillä on laaja soveltamisala ja pitkälle menevä tavoite.¹¹

37. Ensimmäiseen kysymykseen on siten vastattava, että ajallisesti ja määrällisesti rajatussa maakaasun koetuotannossa, joka toteutetaan maakaasun pitkäaikaisen tuotannon kannattavuuden tutkimiseksi tehtävän koeporauksen yhteydessä, ei ole kyseessä YVA-direktiivin liitteessä I olevassa 14 kohdassa tarkoitettu ”maakaasun kaupallinen tuotanto”.

B Toinen kysymys

38. Toiseen kysymykseen vastaan siltä varalta, ettei unionin tuomioistuin yhdy ensimmäiseen kysymykseen ehdottamaani vastaukseen. Toinen kysymys koskee sitä, mahdollistaako YVA-direktiivin liitteessä I oleva 14 kohta sellaisen kansallisen lainsäädännön antamisen, jossa liitteessä I olevassa 14 kohdassa mainittuja raja-arvoja ei sovelleta maakaasun tuotannon yhteydessä varsinaiseen tuotantoon vaan ”porauskaivokohtaiseen tuotantoon”, siis yksittäiseen poraukseen.

39. YVA-direktiivin liitteessä I olevan 14 kohdan sanamuodosta ei käy ilmi, että raja-arvo olisi rajattu koskemaan porauskaivokohtaista tuotantoa. Jo tästä syystä on kyseenalaista, onko kyseinen edellytys yhteensopiva direktiivin laajan soveltamisalan ja tavoitteiden kanssa.

10 — Ks. tästä jäljempänä 60 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

11 — Tuomio Kraaijeveld ym. (C-72/95, EU:C:1996:404, 31 kohta); tuomio WWF ym. (C-435/97, EU:C:1999:418, 40 kohta); tuomio komissio v. Espanja (C-227/01, EU:C:2004:528, 46 kohta); tuomio komissio v. Italia (C-486/04, EU:C:2006:732, 37 kohta); tuomio Abraham ym. (C-2/07, EU:C:2008:133, 32 kohta); tuomio Ecologistas en Acción-CODA (C-142/07, EU:C:2008:445, 28 kohta); tuomio Umweltanwalt von Kärnten (C-205/08, EU:C:2009:767, 48 kohta); tuomio Brussels Hoofdstedelijk Gewest ym. (C-275/09, EU:C:2011:154, 29 kohta); tuomio komissio v. Espanja (C-404/09, EU:C:2011:768, 79 kohta); tuomio komissio v. Espanja (C-560/08, EU:C:2011:835, 103 kohta) ja tuomio Iberdrola Distribución Eléctrica (C-300/13, EU:C:2014:188, 22 kohta) sekä määräys Aiello ym. (C-156/07, EU:C:2008:398, 33 kohta).

40. YVA-direktiivin tarkoitus ei lisäksi saa jäädä toteutumatta siksi, että hanke pilkotaan, eikä hankkeiden yhteisvaikutuksen huomiotta jättämisen pitä johtaa käytännössä siihen, että kyseiset hankkeet jäävät kokonaisuudessaan arviointia koskevan velvoitteen ulkopuolelle, vaikka niillä yhdessä todennäköisesti olisi 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja merkittäviä ympäristövaikutuksia.¹²

41. Tämä toteamus on tosin useimmiten esitetty YVA-direktiivin liitteessä II mainittujen hankkeiden yhteydessä,¹³ mutta myöskään liitteessä I mainittuja hankkeita ei saa pilkkoa siten, että kierretään ympäristövaikutusten arviointia koskevaa velvoitetta.¹⁴ Kuten Marktgemeinde perustellusti huomauttaa, liitteessä I olevassa 14 kohdassa asetetun raja-arvon tarkastelun rajaaminen porauskaivokohtaiseen tuotantoon houkuttaa juuri tällaiseen hankkeiden pilkkomiseen.

42. Tässä yhteydessä ei tarvitse ratkaista, onko RAG oikeassa väittäessään, että tällainen pilkkominen on poissuljettua taloudellisista syistä. Käsiteltävässä asiassa porauskaivokohtaisista raja-arvoista luopumisella ei nimittäin olisi vaikutusta tilanteeseen.

43. Itävalta ja RAG esittävät, että Itävallan oikeus, tarkemmin sanottuna ympäristövaikutusten arvioinnista annetun vuoden 2000 lain 3 §:n 2 momentti, edellyttää yhteisvaikutusten huomioon ottamista. Verwaltungsgerichtshofin ennakkoratkaisupyyntö ei kuitenkaan koske kyseistä säännöstä.

44. Tämä ei myöskään ole yllättävää. Itävallan esittämässä yhteisvaikutussääntelyssä ympäristövaikutusten arviointia ei nimittäin välttämättä tehdä silloin, kun raja-arvo ylittyy useassa hankkeessa yhdessä tarkasteltuina, kuten YVA-direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa ja liitteessä I olevassa 14 kohdassa säädetään. Arviointi tehdään pikemminkin vain, jos lisäksi todetaan, että hankkeilla on todennäköisesti merkittäviä, vahingollisia, haitallisia tai kuormittavia vaikutuksia. Itävallan yhteisvaikutussääntelyä voidaan siten pitää korkeintaan välineenä 4 artiklan 2 ja 3 kohdan sekä liitteen II täytäntöönpanemiseksi silloin, kun tällainen lisätoteamus on tarpeen.

45. YVA-direktiivin liitteessä I oleva 14 kohta on näin ollen esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa kyseisessä kohdassa mainittuja raja-arvoja sovelletaan maakaasun tuotannon yhteydessä ”porauskaivokohtaiseen tuotantoon”.

C Kolmas kysymys

46. Kolmannella kysymyksellään Verwaltungsgerichtshof tiedustelee, mitä muita hankkeita on otettava huomioon tutkittaessa, onko ympäristövaikutusten arviointi tehtävä. Sikäli kuin tämä kysymys koskee YVA-direktiivin liitteessä I olevaa 14 kohtaa, vastaan siihen samoin ainoastaan siltä varalta, että unionin tuomioistuin päätyy ensimmäisen kysymyksen osalta toisenlaiseen vastaukseen.

47. Koska kolmas kysymys esitetään ainoastaan siinä tapauksessa, että ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, Verwaltungsgerichtshof ilmeisesti olettaa, että ympäristövaikutusten arviointia koskeva velvoite voidaan perustaa ainoastaan YVA-direktiivin 4 artiklan 1 kohtaan ja liitteessä I olevaan 14 kohtaan, joka koskee maakaasun kaupallista tuotantoa, kun kaasuntuotanto ylittää 500 000 m³ päivässä (tästä jäljempänä 1 kohta). Kyseinen velvoite voi kuitenkin myös seurata YVA-direktiivin

12 — Tuomio komissio v. Irlanti (C-392/96, EU:C:1999:431, 76 kohta); tuomio Abraham ym. (C-2/07, EU:C:2008:133, 27 kohta) ja tuomio komissio v. Espanja (EU:C:2011:835, 98 kohta).

13 — Edellä alaviitteessä 12 mainittujen tuomioiden lisäksi tämä pätee kaiketi myös tuomioon Ecologistas en Acción-CODA (EU:C:2008:445, 44 kohta), tuomioon Brussels Hoofdstedelijk Gewest ym. (EU:C:2011:154, 36 kohta) ja tuomioon Salzburger Flughafen (C-244/12, EU:C:2013:203, 37 kohta).

14 — Tuomio komissio v. Espanja (EU:C:2004:528, 53 kohta); tuomio Umweltanwalt von Kärnten (EU:C:2009:767, 53 kohta) ja tuomio Iberdrola Distribución Eléctrica (EU:C:2014:188, 24 kohta).

4 artiklan 2 ja 3 kohdasta sekä liitteessä II olevan 2 kohdan d alakohdasta, jos koeporausta on tuotantomääristä riippumatta pidettävä syväkairauksena. Unionin tuomioistuimen olisi siksi tarkasteltava myös tätä näkökohtaa voidakseen antaa ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle hyödyllisen vastauksen (tästä jäljempänä 2 kohta).¹⁵

1. Maakaasun tuotantoa koskeva arviointivelvoite

48. Jos koeporauksen yhteydessä toteutettavaa maakaasun koetuotantoa on pidettävä maakaasun tuotantona, sen ympäristövaikutuksia on YVA-direktiivin 4 artiklan 1 kohdan ja liitteessä I olevan 14 kohdan mukaan arvioitava, kun kaasuntuotanto ylittää 500 000 m³ päivässä. Koska tuotantomäärää ei voida arvioida porauskaivokohtaisesti, herää kysymys, miten sitä on mitattava.

49. Verwaltungsgerichtshof mainitsee mahdollisuuden ottaa huomioon kaikki kunnan alueella suoritettut poraukset. Se ottaa näin ollen esille kaksi näkökohtaa, jotka voivat olla merkityksellisiä tässä yhteydessä, nimittäin ensinnäkin huomioon otettavat hanke- tai osahankelajit ja toiseksi sen maantieteellisen alueen rajaamisen, jolla toteutettavat hankkeet ovat merkityksellisiä. Lisäksi on tarkasteltava kolmattakin näkökohtaa eli yksittäisten osahankkeiden toteutusajankohtaa.

a) Merkitykselliset hankkeet tai osahankkeet

50. Marktgemeinde katsoo, että yksittäisten porauskaivojen lisäksi on otettava huomioon myös maakaasuputkistot ja -varastot.

51. Väite ei kuitenkaan ole vakuuttava. Kun ympäristövaikutusten arviointivelvoitetta arvioidaan YVA-direktiivin liitteessä I olevan 14 kohdan yhteydessä, maakaasuputkistot ja -varastot eivät voi olla merkityksellisiä velvoitteen kannalta. Niitä ei nimittäin ole mainittu kyseisessä säännöksessä. Ne eivät myöskään voi myötävaikuttaa raja-arvon ylittymiseen, koska putkistoilla ja varastoilla ei tuoteta maakaasua. On pikemminkin pelkästään tutkittava, ylittääkö maakaasun kaupallinen tuotanto raja-arvon eli 500 000 m³ päivässä, jolloin merkityksellinen on – kuten myös Saksa ja Puola väittävät – porauskaivojen tai porausten tuotantomäärä.

b) Maantieteellinen rajaus

52. Lisäksi on pohdittava, mitkä porauskaivot on otettava huomioon tuotantomäärää mitattaessa.

53. Yhdyn Puolan ja komission näkemukseen, jonka mukaan Verwaltungsgerichtshofin ehdottama rajaaminen Marktgemeinden alueeseen ei ole soveltuva arviointiperuste. Marktgemeinden alueen hallinnollisella rajaamisella ei nimittäin välttämättä ole yhteyttä hankkeen rajaamiseen tai sen ympäristövaikutusten laajuuteen. Marktgemeinden alue voi osoittautua liian suppeaksi tai liian laajaksi. Se voi lisäksi olla ainoastaan osittain sama kuin hankealue.

54. Koska tuotantomäärä ilmentää hankkeen kannattavuutta, pidän pikemminkin vakuuttavana Puolan ehdotusta ottaa huomioon kaikki teknologisesti ja geologisesti toisiinsa yhteydessä olevat poraukset. Saksa kuvaa tätä käyttämällä tuotantopaikan käsitettä, ja myös komissio esittää samansuuntaisen näkemys määritellessään hankkeen käsittämän maantieteellisen alueen funktionaalisesti.

15 — Tuomio Teckal (C-107/98, EU:C:1999:562, 39 kohta); tuomio Abraham ym. (C-2/07, EU:C:2008:133, 24 kohta) ja tuomio Bonnier Audio ym. (C-461/10, EU:C:2012:219, 47 kohta).

55. Arviointiperusteita, jotka liittyvät porauksilla tuotantopaikkaan olevaan teknologiseen ja geologiseen yhteyteen, ei voida käsiteltävässä asiassa täsmentää, koska tarvittavia tietoja ei ole käytettävissä. Niinpä ei voida etenkin ratkaista, onko RAG oikeassa kuvatessaan, että jokainen poraushanke on teknologisesta ja geologisesta näkökulmasta tarkasteltuna erillinen kaikista muista hankkeista. Tätä arvioitaessa on kuitenkin otettava huomioon, että YVA-direktiivillä on laaja soveltamisala ja pitkälle menevä tavoite.¹⁶ Teknologiselle ja geologiselle yhteydelle asetettavat edellytykset eivät sen vuoksi saa olla liian tiukkoja, vaan niissä on otettava asianmukaisesti huomioon varsinkin se mahdollisuus, että porauksilla on yhteisiä ympäristövaikutuksia.

c) Ajallinen ulottuvuus

56. Lisäksi on otettava huomioon ajallinen ulottuvuus, jota ennakkoratkaisupyynnössä ei mainita. YVA-direktiivin liitteessä I olevan 14 kohdan soveltamiseksi ei nimittäin voida yksinkertaisesti laskea yhteen kaikkien tuotantopaikan teknologisesti ja geologisesti toisiinsa yhteydessä olevien koeporausten tuotantomääriä.

57. Kuten Saksa huomauttaa, 500 000 m³ päivässä käsittävä tuotannon raja-arvo voidaan pikemminkin saavuttaa myös porauksia yhdessä arvioiden vain, jos näissä porauksissa tuotetaan maakaasua samanaikaisesti, toisin sanoen samana päivänä.

58. Kuten ensimmäisestä kysymyksestä ilmenee, koeporausten yhteydessä toteutettavaa koetuoantoa on kuitenkin rajattu paitsi määrällisesti myös ajallisesti. Vaikka koeporausten määrä olisikin suuri, vaikuttaa epätodennäköiseltä, että useilla koeporauksilla tuotettaisiin samanaikaisesti maakaasua kokeiluluonteisesti. Jos tämä arvio on oikea, koeporauksilla, joiden sallittu enimmäistuotantomäärä on 250 000 m³ päivässä, ei saavuteta 500 000 m³ päivässä käsittävää raja-arvoa välttämättä myöskään yhdessä muiden koeporausten kanssa. Sen sijaan on mahdollista, että koeporausten sallittu tuotantomäärä yhdessä jo käynnissä olevien tuotantotarkoituksessa tehtävien porausten kanssa ylittää raja-arvon. Tämä kuitenkin edellyttää porausten välistä teknologista ja geologista yhteyttä. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tai toimivaltaisten viranomaisten asia on tutkia tätä yksittäistapauksessa.

d) Välipäätelmä

59. Kolmannen kysymyksen tähän osaan on siten vastattava, että arvioitaessa, ylittääkö maakaasun kaupallisen tuotannon hanke YVA-direktiivin liitteessä I olevassa 14 kohdassa säädetyn tuotannon raja-arvon, joka on 500 000 m³ päivässä, ja onko sen ympäristövaikutuksia siten arvioitava, on otettava huomioon kaikkien tuotantopaikan teknologisesti ja geologisesti toisiinsa yhteydessä olevien porausten samanaikainen tuotanto.

2. Syväkairauksia koskeva arviointivelvoite

60. Ympäristövaikutusten arviointivelvoite voi kuitenkin seurata myös YVA-direktiivin 2 artiklan 1 kohdasta sekä 4 artiklan 2 ja 3 kohdasta, koska yli 4000 metrin syvyydessä tehtävää koeporausta on tuotantomääristä riippumatta joka tapauksessa pidettävä liitteessä II olevan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitettuna syväkairauksena.

61. YVA-direktiivin 4 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on määriteltävä liitteessä II mainittujen hankkeiden, joilla voi olla merkittäviä haitallisia vaikutuksia ympäristöön, osalta tapauskohtaisesti selvittämällä tai asettamiensa raja-arvojen tai valintaperusteiden avulla, arvioidaanko tällaisen hankkeen ympäristövaikutuksia.

¹⁶ — Ks. edellä 36 kohta.

62. On muistettava, että YVA-direktiivin 4 artiklan 2 kohdan b alakohdassa myönnetään tosin jäsenvaltioille harkintavaltaa, kun ne vahvistavat raja-arvot tai valintaperusteet määritelläkseen, onko tällaisen hankkeen ympäristövaikutuksia arvioitava. Tällaista harkintavaltaa rajoittaa kuitenkin kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa ilmaistu velvollisuus tutkia niiden hankkeiden vaikutuksia, joilla etenkin laatunsa, kokonsa tai sijaintinsa vuoksi todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia.¹⁷

63. Ympäristövaikutusten arviointitarve voi siten seurata suoraan YVA-direktiivin 2 artiklan 1 kohdasta, 4 artiklan 2 kohdasta ja liitteestä II, jos hanke kuuluu kyseisen liitteen soveltamisalaan ja sillä voi olla merkittäviä ympäristövaikutuksia.¹⁸ Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten, joille on tehty tämän direktiivin liitteessä II tarkoitettua hanketta koskeva lupahakemus, on myös tehtävä erityinen selvitys siitä, onko asiassa, kun otetaan huomioon saman direktiivin liitteessä III mainitut arviointiperusteet,¹⁹ suoritettava ympäristövaikutusten arviointi.²⁰ Lisäksi niiden, joita asia koskee, samoin kuin muiden kansallisten viranomaisten, joita asia koskee, on voitava varmistaa, tarvittaessa oikeusteitse, tämän toimivaltaiselle viranomaiselle kuuluvan selvitysvelvollisuuden noudattaminen.²¹

64. YVA-direktiivin 2 artiklan 1 kohtaan sisältyvät ensimmäiset viittaukset siihen, voiko syväkairauksella olla merkittäviä ympäristövaikutuksia. Sen mukaan arviointivelvoite koskee nimittäin hankkeita, joilla etenkin laatunsa, kokonsa tai sijaintinsa vuoksi todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. Merkityksellistä ei siten voi olla ainoastaan tuotantomäärä, vaan on otettava huomioon myös muut hankkeen ominaisuudet, etenkin sen sijainti.²²

65. Edellä esitetyn perusteella ei voida sulkea pois sitä, että yksittäistapauksen olosuhteiden, esimerkiksi poraustyyppin tai kyseisen alueen herkyyden, perusteella jo yksittäisellä syväkairauksella on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia.

66. Nimenomaisesti liitteessä II mainittujen hankkeiden ei pidä jäädä käytännössä kokonaisuudessaan ympäristövaikutusten arviointivelvoitteen ulkopuolelle siksi, ettei useiden hankkeiden yhteisvaikutusta oteta huomioon, vaikka niillä yhdessä todennäköisesti olisi YVA-direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja merkittäviä ympäristövaikutuksia.²³ Liitteessä III olevan 1 kohdan ja 2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaan tällaisten hankkeiden arvioinnissa on nimittäin otettava huomioon erityisesti yhteisvaikutus muiden hankkeiden kanssa ja nykyinen maankäyttö.

67. Näin ollen arvioitaessa sitä, voiko hankkeella olla merkittäviä ympäristövaikutuksia, on otettava huomioon myös laitokset, joita ei kaikissa tapauksissa liity tämän tyyppiseen hankkeeseen mutta joita käytetään konkreettisesti yksittäistapauksessa.

68. Tärkeimmät syväkairauksen arvioinnissa huomioon otettavat ympäristöön kohdistuvat yhteisvaikutukset johtuvat muista syväkairauksista, etenkin sellaisista, joilla on tuotantopaikalla teknologinen ja geologinen yhteys arvioitavaan kairaukseen.

17 — Tuomio Kraaijeveld ym. (EU:C:1996:404, 50 kohta); tuomio WWF ym. (EU:C:1999:418, 36 kohta) ja tuomio Salzburger Flughafen (EU:C:2013:203, 29 kohta).

18 — Tuomio Kraaijeveld ym. (EU:C:1996:404, 61 kohta); tuomio Wells (EU:C:2004:12, 65 kohta) ja tuomio Salzburger Flughafen (EU:C:2013:203, 41–43 kohta).

19 — Vrt. tuomio Salzburger Flughafen (EU:C:2013:203, 32 kohta).

20 — Tuomio Mellor (C-75/08, EU:C:2009:279, 51 kohta).

21 — Tuomio Mellor (EU:C:2009:279, 58 kohta). Tämän oikeuden ulottuvuus Itävallan osalta on vireillä olevan asian C-570/13, Gruber, kohteena.

22 — Tuomio Abraham ym. (EU:C:2008:133, 38 kohta).

23 — Ks. edellä 40 ja 43 kohta.

69. Unionin tuomioistuin on lisäksi samoista syistä todennut, että tutkittaessa sitä, voiko YVA-direktiivin liitteessä II olevan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettulla ”sähkön siirtoa ilmaaapeleilla” koskevalla hankkeella olla merkittäviä ympäristövaikutuksia, myös kytkentälaitteiden laajennus voi olla merkityksellistä. Tämä edellyttää toimivaltaisen tuomioistuimen toteamusta siitä, että kyseinen laajennus on osa hanketta, jonka kohteena on sähkönsiirto.²⁴

70. Sama pätee pääasiassa maakaasuputkistoihin, -varastoihin ja muihin laitoksiin: toimivaltaisen tuomioistuimen tai viranomaisen on tutkittava, kuuluvatko nämä laitokset samaan hankkeeseen kuin koeporaukset. Tätä vastaan puhuu se, ettei koeporausta ole tarkoitus liittää maakaasuputkistoon tai -varastoon. Ei kuitenkaan voida sulkea pois sitä, että koeporauksen syynä on ainakin myös se, että kaasuesiintymää, jos sellainen löytyisi, voidaan hyödyntää helposti olemassa olevan infrastruktuurin ansiosta.

71. Lisäksi tutkinnassa on tarkasteltava sitä, voivatko koeporausten ympäristövaikutukset olla muiden sijaintipaikalla tai sen ympäristössä toteutettavien hankkeiden, esimerkiksi maakaasuputkistojen ja -varastojen, vaikutusten vuoksi merkittävämpiä kuin ilman näitä vaikutuksia.

72. Marktgemeinden esittämä väite huomioon ottaen on lisäksi muistettava, että myös myöhemmin myönnettävään lupaan voi liittyä velvoite tehdä ympäristövaikutusten arviointi. Jos nimittäin osoittautuu, että YVA-direktiivin voimaantulon jälkeen siinä tarkoitettuina hankkeina pidettäviä töitä tai fyysistä kajoamista on toteutettu ilman, että niiden ympäristövaikutuksia on arvioitu lupamenettelyn aikaisemmassa vaiheessa, kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ottaa tämä huomioon toiminnan harjoittamista koskevan myöhemmän luvan myöntämisvaiheessa ja varmistaa kyseisen direktiivin tehokas vaikutus huolehtimalla, että tällainen arviointi tehdään ainakin menettelyn tässä vaiheessa.²⁵ Koeporauksen tapauksessa näin on joka tapauksessa silloin, kun koeporauksella on tuotantopaikalla teknologinen ja geologinen yhteys aikaisempiin hankkeisiin tai kun muu, aikaisemmin luotu infrastruktuuri muodostaa yhdessä koeporauksen kanssa yhteisen hankkeen.

73. Kolmannen kysymyksen toiseen osaan on siten vastattava, että arvioitaessa sitä, voiko syväkairauksella olla YVA-direktiivin 2 artiklan 1 kohdan sekä 4 artiklan 2 ja 3 kohdan, luettuna yhdessä liitteessä II olevan 2 kohdan d alakohdan kanssa, nojalla merkittäviä ympäristövaikutuksia ja onko sen ympäristövaikutuksia näin ollen arvioitava, on otettava huomioon muiden muassa kaikkien tuotantopaikalla teknologisesti ja geologisesti syväkairaukseen yhteydessä olevien porausten vaikutukset, kaikkien muiden porauksiin hankkeessa liittyvien laitosten vaikutukset sekä syväkairauksen yhteisvaikutus muiden sijaintipaikalla tai sen ympäristössä toteutettavien hankkeiden kanssa.

V Ratkaisuehdotus

74. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

- 1) Ajallisesti ja määrällisesti rajatussa maakaasun koetuotannossa, joka toteutetaan maakaasun pitkäaikaisen tuotannon kannattavuuden tutkimiseksi tehtävän koeporauksen yhteydessä, ei ole kyseessä tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista annetun direktiivin 85/337/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2009/31/EY, liitteessä I olevassa 14 kohdassa tarkoitettu ”maakaasun kaupallinen tuotanto”.

24 — Tuomio Iberdrola Distribución Eléctrica (EU:C:2014:188, 29 kohta).

25 — Tuomio Brussels Hoofdstedelijk Gewest ym. (EU:C:2011:154, 37 kohta).

2) Arvioitaessa sitä, voiko syväkairauksella olla direktiivin 85/337, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2009/31, 2 artiklan 1 kohdan sekä 4 artiklan 2 ja 3 kohdan, luettuna yhdessä liitteessä II olevan 2 kohdan d alakohdan kanssa, nojalla merkittäviä ympäristövaikutuksia ja onko sen ympäristövaikutuksia näin ollen arvioitava, on otettava huomioon muiden muassa kaikkien tuotantopaikalla teknologisesti ja geologisesti syväkairaukseen yhteydessä olevien porausten vaikutukset, kaikkien muiden porauksiin hankkeessa liittyvien laitosten vaikutukset sekä syväkairauksen yhteisvaikutus muiden sijaintipaikalla tai sen ympäristössä toteutettavien hankkeiden kanssa.

75. Siinä tapauksessa, että unionin tuomioistuimien päätös ensimmäisen kysymyksen osalta toisenlaiseen vastaukseen, edellä 2 kohdassa ehdotettu vastaus olisi esitettävä neljäntenä kohtana ja toiseen kysymykseen ja kolmannen kysymyksen ensimmäiseen osaan olisi vastattava seuraavasti:

- 2) Direktiivin 85/337, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2009/31, liitteessä I oleva 14 kohta on esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa kyseisessä kohdassa mainittuja raja-arvoja sovelletaan maakaasun tuotannon yhteydessä ”porauskaivokohtaiseen tuotantoon”.
- 3) Arvioitaessa sitä, ylittääkö maakaasun kaupallisen tuotannon hanke direktiivin 85/337, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2009/31, liitteessä I olevassa 14 kohdassa säädetyn tuotannon raja-arvon, joka on 500 000 m³ päivässä, ja onko sen ympäristövaikutuksia siten arvioitava, on otettava huomioon kaikkien tuotantopaikan teknologisesti ja geologisesti toisiinsa yhteydessä olevien porausten samanaikainen tuotanto.